

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی اردبیل

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

دانشکده پزشکی

پایان نامه جهت اخذ درجه دکتراي حرفه ای رشته پزشکی

عنوان:

بررسی ارزش تشخیصی تست آنتی ژن مدفوع در تشخیص

بیماران مبتلا به عفونت هلیکوباکترپیلوری در اردبیل

نگارش:

فائزه شعبانی

اساتید راهنما:

فرهاد پورفرزی

عباس یزدانبد

لزر اساتید مشاور:

محمد مازنی

پاییز ۱۴۰۰

شماره پایان نامه: ۰۹۲۴

تقدیم به

پیشگاه مقدس حضرت صاحب الزمان

(عج) ارواحنا فداه

پدر و مادر عزیزم که با تلاشهای محبت

آمیزشان همواره حامی من بوده اند

همسر مهربانم که در این مسیر همگام و

همراه من است

اساتید زحمتکش و فرزانه که در راه کسب

علم و معرفت مرا یاری نمودند

و به تمام آزادمردانی که نیک می اندیشند

و عقل و منطق را پیشه خود نموده و جز

رضای الهی و پیشرفت جامعه هدفی

ندارند

باشد که ما نیز اداه دهند راهشان باشیم

سپاسگذاری

بدین وسیله از زحمات و تلاش بی دریغ

اساتید گرانقدر و خانواده عزیزم صمیمانه

سپاسگذاری میکنم و موفقیت و سلامت و

سعادت عزیزان را از درگاه الهی مسالت

دارم

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	چکیده.....
۲	فصل اول مقدمه.....
۳	۱-۱- اهمیت موضوع و انگیزه تحقیق.....
۶	۱-۲- اهداف پژوهش.....
۶	۱-۲-۱- هدف کلی.....
۶	۱-۲-۲- اهداف اختصاصی.....
۷	۱-۳- سوالات مطالعه.....
۷	۱-۴- تعریف واژه‌ها.....
۱۰	فصل دوم بررسی متون.....
۱۱	۲-۱- مبانی نظری.....
۱۱	۲-۱-۱- عفونت هلیکوباکتر پیلوری.....
۱۱	۲-۱-۲- اپیدمیولوژی.....
۱۳	۲-۱-۳- سیر طبیعی، پاتوژنز و پاتولوژی.....
۱۳	۲-۱-۴- پاتوژنز.....
۱۵	۲-۱-۵- مشخصه‌های بالینی.....
۱۵	۲-۱-۵-۱- گاستریت.....

- ۱۵..... ۲-۱-۵-۲- بیماری اولسر پپتیک
- ۱۶..... ۲-۱-۵-۳- سرطان معده
- ۱۶..... ۲-۱-۵-۴- لنفوم بافت لنفوئیدی مرتبط با مخاط
- ۱۷..... ۲-۱-۵-۵- بیماری متتریه
- ۱۷..... ۲-۱-۵-۶- بیماری رفلاکس معده-مری
- ۱۸..... ۲-۱-۵-۷- عفونت هلیکوباکتر پیلوری در کودکان
- ۱۸..... ۲-۱-۶- ارزیابی بیمار، تشخیص، و تشخیص افتراقی
- ۱۹..... ۲-۱-۷- تست‌های غیرتهاجمی
- ۲۰..... ۲-۱-۸- تست‌های تهاجمی
- ۲۱..... ۲-۱-۹- درمان
- ۲۵..... ۲-۲- بررسی متون
- ۳۰..... فصل سوم روش کار و مواد
- ۳۱..... ۳-۱- نوع پژوهش
- ۳۱..... ۳-۲- جمعیت مورد مطالعه
- ۳۱..... ۳-۳- نمونه برداری و روش نمونه‌گیری و گردآوری اطلاعات
- ۳۵..... ۳-۴- روش تجزیه و تحلیل داده‌ها و بررسی آماری
- ۳۶..... ۳-۵- معیارهای ورود به مطالعه
- ۳۶..... ۳-۶- معیار خروج از مطالعه

۳۶.....	۳-۷- ملاحظات اخلاقی
۳۷.....	۳-۸- جدول متغیرهای مطالعه
۳۸.....	فصل چهارم نتایج
۴۷.....	فصل پنجم بحث
۴۸.....	۵-۱- بحث
۵۳.....	۵-۲- محدودیت‌های مطالعه
۵۴.....	۵-۳- نتیجه‌گیری
۵۵.....	۵-۴- پیشنهادات
۵۶.....	منابع

فهرست جدول ها

- جدول ۱-۲: توصیه‌های بین‌المللی برای ریشه کنی هلیکوباکتر پیلوری..... ۲۲
- جدول ۲-۲: مرور آنتی‌بیوتیک‌های به کار رفته برای ریشه کنی هلیکوباکتر پیلوری..... ۲۴
- جدول ۱-۳: متغیرهای مطالعه..... ۳۳
- جدول ۱-۴: مقایسه تست آنتی ژن مدفوعی و تست تنفسی اوره..... ۴۴
- جدول ۲-۴: شاخص‌های ارزش تشخیصی هلیکوباکتر پیلوری به روش آنتی ژن.. ۴۵
- جدول ۳-۴: ارزیابی توافق بین تست آنتی ژن مدفوعی با تست تنفسی اوره..... ۴۶

فهرست شکل‌ها

- شکل ۱-۲: هلیکوباکتر پیلوری و مقاومت آنتی‌بیوتیکی ۲۳
- شکل ۱-۳: کربن ۱۳ ..... ۳۲
- شکل ۲-۳: کیسه ای که مریض داخلش تنفس می کند ۳۳
- شکل ۳-۳: دستگاه UBT ۳۳
- شکل ۳-۴: نمونه تست UBT که در این بیمار زیر چهار و منفی است ۳۴
- شکل ۳-۵: تست آنتی ژن مدفوعی ۳۴
- شکل ۳-۶: کیت آنتی ژن مدفوعی ۳۵
- نمودار ۱-۴: توزیع فراوانی شرکت کنندگان در مطالعه از لحاظ جنس ۳۹
- نمودار ۲-۴: نمودار هیستوگرام سن شرکت کنندگان در مطالعه ۴۰
- نمودار ۳-۴: نمودار boxplot سن شرکت کنندگان در مطالعه ۴۰
- نمودار ۴-۴: توزیع فراوانی تست تنفسی اوره آز مثبت و منفی در شرکت کنندگان ۴۱
- نمودار ۵-۴: نمودار هیستوگرام UBT شرکت کنندگان در مطالعه ۴۲
- نمودار ۶-۴: نمودار boxplot UBT شرکت کنندگان در مطالعه ۴۲
- نمودار ۷-۴: توزیع فراوانی تست آنتی ژن مدفوع هلیکوباکتر پیلوری مثبت و منفی ۴۳

فهرست علائم اختصاری

cagA: Cytotoxin-associated-gene A

GERD: gastroesophageal reflux disease

HpSA: Helicobacter Pylori Stool Antigen Test

IgG: Immunoglobulin G

MALT: Mucosa-associated lymphoid tissue

NSAID: Nonsteroidal anti-inflammatory drug

VacA: Vacuolating cytotoxin A

UBT: Urea breath test

WHO: World Health Organization

بررسی ارزش تشخیصی تست آنتی ژن مدفوع در تشخیص بیماران مبتلا به عفونت هلیکوباکترپیلوری در اردبیل

چکیده

مقدمه: عفونت هلیکوباکتر پیلوری عامل مهمی در ایجاد بیماری های گاستروئودنال است. تشخیص عفونت هلیکوباکتر پیلوری میتواند توسط روشهای تهاجمی و غیر تهاجمی انجام شود. روشهای تهاجمی نیازمند بررسی آندوسکوپی است که گران و اذیت کننده می باشد و ممکن است عوارضی داشته باشند. تست آنتی ژن مدفوعی یک روش تشخیصی غیرتهاجمی و در دسترس برای تشخیص عفونت هلیکوباکترپیلوری است.

هدف: تعیین ارزش تشخیصی تست آنتی ژن مدفوع در تشخیص بیماران مبتلا به عفونت هلیکوباکترپیلوری در اردبیل.

روش کار و مواد: مطالعه از نوع مقطعی بود. ۱۵۰ نفر از افراد سنین ۳۵ تا ۶۹ سال شهر اردبیل به صورت تصادفی وارد مطالعه حاضر شدند. افراد مذکور تحت تست تنفسی اوره آز (استاندارد طلایی) و بررسی آنتی ژن در مدفوع قرار گرفتند و حساسیت، ویژگی، ارزش اخباری مثبت و منفی تست آنتی ژن مدفوعی نسبت به تست تنفسی اوره آز محاسبه شد.

یافته‌ها: ۱۵۰ نفر شامل ۵۸ مذکر (۳۸/۷٪) و ۹۲ مونث (۶۱/۳٪) با میانگین سنی 48.7 ± 8.1 سال در مطالعه شرکت کردند. تست تنفسی اوره آز در ۹۹ بیمار (۶۶٪) مثبت و در ۵۱ بیمار (۳۴٪) منفی بود. حساسیت، ویژگی، ارزش اخباری مثبت، ارزش اخباری منفی، و دقت روش آنتی ژن مدفوعی در مقایسه با روش تست تنفسی اوره، به ترتیب ۹۵/۹، ۹۶/۱، ۹۷/۹، ۹۲/۵، و ۹۵/۹ درصد بود. میزان توافق تست آنتی ژن مدفوعی با تست تنفسی اوره بالا بود ($K=0.911, P<0.001$).

بحث و نتیجه گیری: نتایج مطالعه نشان دهندهی توافق بالای تست آنتی ژن مدفوع با تست تنفسی برای تشخیص عفونت هلیکوباکترپیلوری بود. از این رو به نظر می‌رسد که این تست به عنوان یک روش ساده‌تر، سریع‌تر، و کم هزینه‌تر، می‌تواند با اطمینان بالایی به جای تست تنفسی در تشخیص عفونت هلیکوباکترپیلوری مورد استفاده قرار گیرد.

کلمات کلیدی: تست آنتی ژن مدفوع، هلیکوباکترپیلوری، ارزش تشخیصی.